

פרשת ויקרא תשפ"ב – קורבן או התקרבות: המשמעות העמוקה של הקורבנות

1. ויקרא א: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן – **רש"י:** 'אדם כי יקריב' – **כשיקריב** (מרצונו), בקרבנות נדבה דיבר העניין.

רמב"ם שגגות א: כל העובר בשגגה על אחת ממצות לא תעשה ... שחייבין עליה כרת - חייב להקריב קרבן חטאת ... כגון המחלל את השבת, העושה מלאכה או האוכל ושותה ביום הכפורים. **שגגות ט:** על חמש עבירות [במזיד] מביא קרבן אשם והוא הנקרא אשם ודאי שהרי אינו בא מספק ... כיצד כל מי שיש בידו משהו פרוטה ומעלה מממון ישראל ... וכפר בו ונשבע לשקר ... הרי זה מביא אשם על חטאו וזהו הנקרא אשם גזלות, ואין מתכפר לו באשם זה עד שישבי הממון לבעליו.

רבי מנחם רקנאטי בראשית: דע כי הקרבן מקרב הכחות ומאחדם זו לזו ועל כן נקרא קרבן, כדאיתא בספר הבהיר (קט) אמאי איקרי קרבן? על שם שמקרב.

בראשית ח: ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל הבהמה הטהרה ויעל עלת במזבח ... וירח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אספ לקלל עוד את האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנעריו – **אבן עזרא:** 'הניחח' מלשון מנוחה ... שהניח הריח מהזעף.

רמב"ם מלכים יא: המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, **מקריבין קרבנות.**

2. ויקרא א,ב: דבר אל בני ישראל ... אדם כי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן – **אבן עזרא:** 'מכם' – **מאוחז** [כתוב מאוחז בפסוק], אלא כן הוא: 'אדם מכם כי יקריב קרבן', וכמוהו רבים. או יהיה מכם – רמז: מממונכם, להוציא הגזל, ככתוב (ישעיהו סא,ח) שונא גזל בעולה.

3. שו"ת נודע ביהודה מהדו"ת יו"ד סימן י: איש אשר זיכהו ה' בנחלה רחבה ויש לו יערות אשר תרמוש בהם כל חיתו יער, [ושואל] האם מותר לו לילך לצוד ציד שם [דהוי מקום מסוכן]? ... אני תמה מאוד על גוף הדבר, דלא מצינו 'איש ציד' [במקרא] רק **בנמרוד ובעשו** ואין זה דרכי בני אברהם יצחק ויעקב! ואיך ימית איש ישראלי בידים בעלי חיים בלי שום צורך?!

שולחן ערוך רבינו הזקן סימן קסז,ט: אסור לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר 'ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת'. **רמ"א סימן רכג,ו:** יש מי שכתב שאין לומר 'תתחדש' על מנעלים או בגדים הנעשים מעורות של בהמה (אפילו טמאה, מגן אברהם) ... דכתיב 'ורחמיו על כל מעשיו'.

כלי יקר בראשית ט,ג: כל נברא ניזון ממה שתחתיו: הצומח ניזון מן הדומם כי יניקתו מן הארץ, בעל חי ניזון מן הצומח, והאדם מין המדבר ניזון מבעלי החיים ... ו[המטרה בזה] אדם כשיאכל מן בעלי החיים נתוסף שלימות אל החי לבא במדרגת מין המדבר.

4. חגיגה טז,א: ששה דברים בבני אדם - שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבהמה. שלשה כמלאכי השרת: יש להם דעת כמלאכי השרת, מהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת. שלשה כבהמה: אוכלין ושותין כבהמה, פריין ורביין כבהמה ומוציאין רעי כבהמה.

מאמר באתי לגני תשי אות ב: 'אדם כי יקריב מכם קרבן' ויוקשה דהיה לו לומר 'אדם מכם כי יקריב קרבן'? אלא כך פירשו: 'אדם כי יקריב' – כאשר בא אדם להתקרב לאלוקות, הנה 'מכם קרבן להו' – **מכם ממש**, וממשיכה התורה: 'מן הבהמה', היינו **מהבהמה שבלבו של אדם**, שהוא הנפש הבהמית.

מאמר 'אדם כי יקריב' בתחילת הספר לקוטי תורה: 'מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן' יש מי שהוא בחינת בקר, כמו שור נגח, והיינו שהוא כעסן ורתחן בטבעו, ויש מי שאינו רתחן בטבעו וחלק הרע שבו הוא היותו בעל תאוה, והוא שנפשו הבהמית היא מבחינת צאן שאינם נגחנים, אדרבה קולם ברחמנות, אלא שהם בעלי תאוות. הנה כל אלה צריך לאכפא (לכפות מידתו) להמעט הכעס (והתאוה) ... כל אחד לפי מה דידע בנפשי מהותו וטבעו, כך יראה לאכפי' מדה זו.

הרבי הרי"ץ: הרי התורה היא לימוד בהיר כיצד ללכת בדרכים היפות - גם בחיי הרוח וגם בחיי המשפחה והחברה – וכיצד בא יהודי לעבור עבירה? אלא הצעד הראשון הוא דרך **הדברים המותרים**. היצר מפתה את האדם לוותר בכל דבר מותר, **במאכל, במשתה** ובכל דברי תענוג, עד שהאדם הופך להיות מופרע ומתדרדר ח"ו לחיים גופניים-בהמיים. 'המלאך המוות' של הנברא היפה ביותר – האדם – הוא הוויתור לעצמו בכל מה שמותר. חיפוש התענוג בגשמיות ובחיים גופניים.